

Aar efter Indlemmelsen, men efter at Forholdene nu er faldet til rette, er der ikke længer nogen Rimelighed i at opretholde en Landsret med et saa ringe Virksomhedsomraade. Ej heller tror jeg, det vil være rigtigt og praktisk at oprette en ny Landsret omfattende Fyn og Sønderjylland, saaledes som der har været Tale om. Jeg kan altsaa anbefale det paagældende Forslag til Vedtagelse.

Dernæst er der Forslagene om en øget Beføjelse for Landsretterne til at rejse og Beføjelse, endog efter at Sagen er optaget til Dom, til at afhøre Parter og Vidner, selv om de ikke har været afhørt tidligere under Sagen. Ogsaa med Hensyn hertil kan jeg nøjes med at sige, at jeg billiger Forslaget. Det tjener til at fremme den Umiddelbarhed, hvorpaa Retsplejeloven i det hele hviler, men jeg maa dog tilføje, at begge Bestemmelser bør benyttes med Varsomhed; thi hvis man ikke gør det, risikerer man at drukne i Arbejde og komme ind i Omkostninger, der vil være uoverkommelige.

Tilbage staar saa Forslaget om Udvidelse af Underretternes Kompetence. Ogsaa dette Forslag kan jeg tiltræde. Jeg har allerede ved tidligere Lejlighed her udtalt mig i den Retning. Der er ingen Tvivl om, at Landsretterne er saa stærkt bebyrdede med Arbejde allerede nu og vil blive det mere i Fremtiden, at de trænger til Lettelse, og Underdommerne har ikke mere at bestille, end at de udmærket godt kan varetage nogle flere Sager, end de nu har. Imidlertid indrømmer jeg naturligvis straks, at Hensynet til en anden Fordeling af Sagerne, der bringer Arbejdet i et bedre Forhold til de forhaandenværende Arbejdskræfter, ikke kan være afgørende. Det maa kræves, at den Procedure, der bliver Spørgsmaal om under den nye Ordning, i sig selv er forsvarlig, men det mener jeg ogsaa den er. Der er efter min Mening, og som jeg forstaar efter den højtærede Ministers Mening, ingen Tvivl om, at Underdommerne opfylder de personlige Betingelser, der maa stilles for Behandlingen ogsaa af noget større Sager. Og jeg tvivler ikke om, at Underretsproceduren er saa elastisk, at den meget let kan tillempes til ogsaa at gælde for saadanne Sager. Dertil kommer de betydelige Fordele for Befolkningen. Behandlingen af Retssager vil blive billigere, og den vil i det hele komme til at foregaa dér, hvor Parterne og Vidnerne er til Stede, hvilket vil virke fremmende for Umiddelbarhedsprincippet. Jeg tvivler derfor ikke om, at Ordningen vil blive modtaget med Tilfredshed, for ikke at sige Taknemmelighed overalt i Landet. Skulde det saa vise

sig, at der falder en eller anden Dom, der giver Anledning til Utilfredshed, kan man jo appellere Underretsdommen til Landsretten. Jeg har nok set, at der er blevet sagt, at naar en Dom alligevel skal appelleres, svinder Fordelen ved Underretsbehandlingen bort. Men dette Ræsonnement kan jeg ikke anerkende. Thi det er ikke Meningen, og det vil ikke blive Forholdet, at Sager i al Almindelighed appelleres til Landsretten, lige saa lidt som det var almindeligt i tidligere Dage, da Underretterne behandlede alle Sager. I Almindelighed vil Parterne utvivlsomt slaa sig til Ro med Underrettens Afgørelse, men man har jo Mulighed for Appel, hvis det i det enkelte Tilfælde findes rigtigt, og det, at denne Adgang staar aaben, er i sig selv en betydelig Garanti. Jeg kunde i og for sig godt have stemt for den højtærede Ministers oprindelige Forslag eller i alt Fald for at forhøje Grænsen til 1 500 Kr.; men efter at der nu er blevet vedtaget noget andet i det høje Folketing, kan jeg udmærket godt slutte mig til denne Vedtagelse. Selv den faste Grænse, de 1 000 Kr., repræsenterer jo en ikke ganske ringe Forhøjelse, navnlig naar der tages Hensyn til, at man derved lovfæster den faktiske Forhøjelse af Kompetencen, der allerede har fundet Sted gennem Kronestigningen. Og nu kan man jo lade den Ordning, der er vedtaget af Folketinget, virke. Hvis det viser sig, at den falder udmærket til Rette, og der bliver Mulighed derfor, kan man skride til en yderligere Forhøjelse. Men jeg vil dog straks tilføje, at jeg ingenlunde ønsker, at en saadan Forhøjelse skal ske straks eller i den nærmeste Fremtid. Det er tværtimod mit Ønske, at man nu saa snart som muligt skal naa til en relativ Afslutning af de mange Ændringer i Retsplejelovene. Der er efterhaanden indtraadt en Tilstand, der for Juristerne er meget vanskelig og for Lægmænd sikkert ganske forvirrende. Det var meget ønskeligt, at denne Tilstand kom til at høre op, og jeg vil ønske den højtærede Justitsminister, at han maa have Held til i næste Samling at gennemføre en Ændring, hvorefter vi foreløbig kan stoppe, hvorefter Retsplejelovene for en Tid i alt Fald har faaet en fast Skikkelse, som der kan arbejdes med. Hvis dette lykkes den højtærede Minister, tror jeg, han vil have vundet sig Taknemmelighed i meget store Kredse.

Gunnar Fog-Petersen: Saaledes som Lovforslaget foreligger, vil jeg anbefale Tinget at stemme for det og ikke udtale noget Ønske om yderligere Udvalgsbehand-